

ADATOK A *DICRANUM TAURICUM* SAPJEGIN HAZAI ELTERJEDÉSÉHEZ II.

SZÜCS PÉTER¹, NÉMETH CSABA² és PETER ERZBERGER³

¹NYME EMK, Környezet- és Földtudományi Intézet

9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.; aduncus3@gmail.com

²2900 Komárom, Jedlik Á. u. 3/c.; nemetscaba@gmail.com

³Belziger Str. 37, D-10823 Berlin, Germany; erzberger.peter@googlemail.com

Elfogadva: 2013. április 16.

Kulcsszavak: terjedő faj, új előfordulások, mohafloisztika

Összefoglalás: Jelen írás a *Dicranum tauricum* újabb hazai előfordulásait adja közre, mely a szerzők 2006 és 2013 közötti időszakban végzett gyűjtésein alapul. A 42 lelőhelyi adat 19 földrajzi kistéjon oszlik meg, ezek közül 17 lokalitás 10 kistéjra (Gerecsei-kismedencék, Dél-Mezőföld, Pápai-Bakonyalja, Öreg-Bakony, Keleti-Bakony, Balaton-felvidék és kismedencéi, Visegrádi-hegység, Kab-hegy–Agár-tető-csoport, Kiskunsági-homokhát és Felső-Kemeneshát), valamint három középtéjra (Mezőföld, Duna-Tisza-közi síkvidék, Kemeneshát) újnak tekinthető. Az aktuális új előfordulások megerősítik, hogy a faj hazánkban terjedőben van és mára országos viszonylatban is mérsékelten gyakorivá vált.

Bevezetés

A *Dicranum tauricum* első hazai előfordulását BOROS és VAJDA (1970) írása közli, további hazai lokalitásait pedig ERZBERGER (1998) revíziós munkája ismerteti. A taxonnal kapcsolatos korábbi irodalmakat NÉMETH (2009) írása foglalja össze, valamint közli a faj legfrissebb florisztikai adatait a Vértes, a Sári-Bakonyalja és a Gerecse-hegységre vonatkozóan. Egy évvel később SZÜCS (2010) említi a taxon néhány új naszályi lokalitását. Aktuális munkánkban az elmúlt években fellelt, hazánk különböző tájairól származó új előfordulásait közöljük.

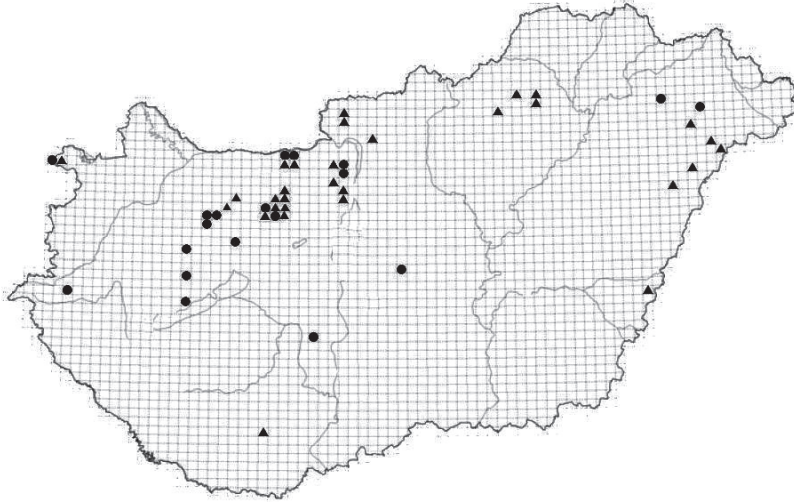
A *Dicranum tauricum* elterjedését tekintve európai és észak-amerikai areával rendelkező faj, melynek intenzív recens európai expanziója az utóbbi évtizedek briogeográfiai kutatásainak homlokerében áll (pl. STEBEL et al. 2012). Populációit főleg lombhullató erdőkben, kisebb részben fenyvesekben, különféle élő fák kérgén, korhadó farönkökön, illetve fatuskókon találjuk.

Anyag és módszer

A terepi gyűjtéseket a szerzők végezték a 2006 és 2013 közötti időszakban. Feljegyzésre került a település, az élőhely, az aljzat, a gyűjtés ideje, valamint Garmin Geko II, illetve Garmin eTrex Legend készülékekkel a lokalitások földrajzi koordinátái is rögzítésre kerültek. A begyűjtött minták határozása SMITH (2004), valamint ERZBERGER (1998) kulcsai alapján történt. A fajok nevezéktana PAPP és MTSAI (2010) munkáját követi. Az adatok felsorolása kistéjanként történik, a tájegységek megnevezéséhez és földrajzi határainak meghatározásához DÖVÉNYI (2010) útmutatásait használtuk. Az adott előfordulás közép-európai flóratérképezési rendszerben elfoglalt helyét külön zárójelben adjuk meg. A begyűjtött bizonyító példányok a szerzők saját herbáriumaiiban kerültek elhelyezésre.

Eredmények

A hazánkban terjedőben lévő, nem veszélyeztetett (PAPP et al. 2010) mohataxonnak a fenti irodalmi források alapján összesen 109 hazai előfordulása ismert (ERZBERGER 1998, NÉMETH 2009). Az alábbiakban közlésre kerülő újabb 42 lelőhelyi adat 19 kistérségen oszlik meg, ezek közül 10 kistérségre (Gerecsei-kismedencék, Dél-Mezőföld, Pápai-Bakonyalja, Óreg-Bakony, Keleti-Bakony, Balaton-felvidék és kismedencéi, Visegrádi-hegység, Kab-hegy-Agár-tető-csoport, Kiskunsági-homokhát és Felső-Kemeneshát) és 3 középtérségre (Mezőföld, Kemeneshát, Duna-Tisza közti síkvidék) új a faj előfordulása (1. ábra).

1. ábra. A *Dicranum tauricum* SAPJEGIN elterjedése Magyarországon;

● új előfordulás, ▲ régi előfordulás (eredeti)

Figure 1. Distribution of *Dicranum tauricum* Sapjegin in Hungary;

● new occurrence, ▲ old occurrence (original).

A taxon előfordulása döntően fák gyökfőjéhez (főleg *Quercus petraea*, *Quercus cerris*, elvéve *Acer campestre*, *Acer pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Larix decidua*, *Tilia* spp.) köthető, valamint az erősen korhadt faanyagot (elsősorban *Pinus*-korhadékot) is preferálja. Élőhelyein a *Dicranum tauricum* gyakran önálló gyepeket alkot, csak ritkán keveredik más fajokkal. Utóbbi esetben a következő mohataxonokkal alkotott asszociációt (gyakoriság csökkenő sorrendben): *Hypnum cupressiforme*, *Herzogiella seligeri*, *Dicranum scoparium*, *Lophocolea heterophylla*, *Dicranum montanum*, *Pohlia nutans*, *Bryum capillare*, *Hypnum pallescens*, *Brachythecium salebrosum*, *Brachythecium rutabulum*, *Tetraphis pellucida*.

Enumeráció – Felsorolás

Bükk-fennsík

Heves megye, Szilvásvárad, Tar-kőtől É-ra, kb. 100 m-re, túraútvonal mentén, *Fagus sylvatica* gyökfőjén (leg. & det.: Szűcs P.) (2010.05.11.) N48°03'29.3" E20°27'40.3" 945 tszfm. (7988.2)

Heves megye, Szilvásvárad, Bükki Óserdő, idős *Fagus sylvatica*-k gyökfőjén, több ponton (leg. & det.: Szűcs P.) (2013.05.23.) N48°03'32.7" E20°26'43.1" 865 tszfm. (7988.2)

A Bükk-hegységből ERZBERGER (1998) adja közre Boros Ádám 1950–60-as években gyűjtött példányait, tájegységileg ezek a Déli-Bükkhöz tartoznak. PÉNZESNÉ és ORBÁN (2000) munkája az Ózd-Egercsehi-medencéből és az Egri-Bükkaljából közöl előfordulásokat. A Bükki Óserdőből PAPP és ÓDOR (2006) említi előfordulását.

Dél-Mezőföld

Tolna megye, Németskér, Fekete-tó és a Homoki-erdő között, *Betula pendula* kérgén (leg. & det.: Szűcs P.) (2006.08.16.) N46°41'55.7" E18°44'53.4" 143 tszfm. (9378.1)

Németskér melletti élőhelye a Dél-Mezőföld kistájra és a Mezőföld középtájra új. Az Alföld nagytájáról csak a Maros-Körös közéből és a Nyírségből volt ismert (ERZBERGER 1998).

Vértes-fennsík

Fejér megye, Csákberény, Köves-völgy, *Quercus cerris* lábán (leg. & det.: Németh Cs.) (2012.02.25.) N47°21'32.8" E18°19'22.3" 310 tszfm. (8675.2)

Fejér megye, Csákberény, Meszes-völgy, korhadó fatuskón (leg.: P. Erzberger, Németh Cs.; det.: P. Erzberger) (2012.04.13.) N47°21'39.3" E18°18'57.4" 260 tszfm. (8675.2)

Fejér megye, Csákberény, Szedres-völgy, korhadó fatönkén (leg. & det.: Németh Cs.) (2009.06.06.) N47°22'51.5" E18°19'32.4" 366 tszfm. (8675.2)

Fejér megye, Csákberény, Ugró-völgy, Rákó-kő alatt, korhadó fatuskón (leg. & det.: Németh Cs.) (2011.01.06.) N47°22'29.3" E18°18'33.8" 217 tszfm. (8675.2)

Fejér megye, Gánt-Kápolnapuszta, Sötét-vágás, korhadó fatuskón (leg. & det.: Németh Cs.) (2011.04.02.) N47°23'26.1" E18°19'55.8" 400 tszfm. (8675.2)

Fejér megye, Gánt-Kápolnapuszta, Somfa-völgy, korhadó fatuskón (leg. & det.: Németh Cs.) (2011.06.12.) N47°23'27.0" E18°20'18.0" 370 tszfm. (8676.1)

Komárom-Esztergom megye, Oroszlány, Kereszt-bükk (Kis-Kőszikla), korhadó fatuskón (leg.: P. Erzberger, Németh Cs.; det.: P. Erzberger) (2012.04.09.) N47°25'50.8" E18°19'08.6" 287 tszfm. (8575.4)

Fejér megye, Szár, Fáni-völgy, Boglári-tisztások, kidőlt, korhadó fán (leg. & det.: Németh Cs.) (2011.02.26.) N47°27'34.2" E18°28'12.9" 272 tszfm. (8576.2)

A fenti kistájról NÉMETH (2009) közöl nagyszámú adatot, a tájegység egyes részein meglehetősen gyakori.

Vértes peremvidéke

Komárom-Esztergom megye, Oroszlány, gyertyános (Zsidó-völgy), korhadó fatuskón (leg.: Németh Cs., Barina Z.; det.: Németh Cs.) (2012.03.31.) N47°26'56.3" E18°18'26.9" 214 tszfm. (8575.4)

Komárom-Esztergom megye, Tatabánya, Csákány-dűlő, *Quercus petraea* lábán (leg. & det.: Szűcs P.) (2008.03.27.) N47°32'04.8" E18°27'04.8" 230 tszfm. (8476.4)

A fenti kistájról NÉMETH (2009) közli a faj néhány előfordulási adatát.

Pápai-Bakonyalja

Veszprém megye, Bakonyszentlászló, Kása-mező, telepített fenyves, fakorhadékon, 2 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2008.07.16.) N47°21'27.2" E17°46'44.1" 230 tszfm. (8672.2)

Veszprém megye, Bakonyszentlászló, Alsó-Cuha szurdok, kidőlt, korhadó farönkön (leg. & det.: Németh Cs.) (2010.03.21.) N47°22'40.0" E 17°49'53.9". (8672.2)

Veszprém megye, Bakonyszentlászló, Alsó-Cuha szurdok (leg.: P. Erzberger, Németh Cs.; det.: P. Erzberger) (2013.05.26.) N47°22'40.5" E 17°50'08.1". (8673.1)

Fent közölt három adata a Pápai-Bakonyalja kistájra új.

Öreg-Bakony

Veszprém megye, Bakonyszentlászló, Csörgő-kút (leg.: Németh Cs., Schmidt D.; det.: Németh Cs.) (2012.11.17.) N47.34750° E17.82211° 424 tszfm. (8672.4)

Veszprém megye, Bakonyszentlászló, Iszka-hegy (leg.: Németh Cs., Schmidt D.; det.: Németh Cs.) (2012.11.17.) N47.34995° E17.82894° 413 tszfm. (8672.4)

Veszprém megye, Farkasgyepű, Köves-patak völgye (leg.: P. Erzberger, Németh Cs.; det.: P. Erzberger) (2013.06.01.) N47°11'25.0" E17°36'16.0" 302 tszfm.; (8871.2)

Fenti adatai újak az Öreg-Bakonyra.

Keleti-Bakony

Veszprém megye, Tés, Kis-Futóné (leg. & det.: Németh Cs.) (2013.03.02.) N47.23026° E18.03402° 547 tszfm. (8774.3)

A Keleti-Bakony kistájra új adat.

Kab-hegy–Agár-tető-csoport

Veszprém megye, Nagyvázsony, Kab-hegy (Nyír-tó) (leg.: P. Erzberger, Papp B.; det.: P. Erzberger) (2012.07.13.) N47°02'45.3" E17°36'41.9" 430 tszfm. (8971.4)

Fent közölt adata a kistájra új.

Balaton-felvidék és kismedencéi

Veszprém megye, Zánka, Tagyon-hegy, cseres-tölgyes, *Quercus cerris* kérgén (leg. & det.: Szűcs P.) (2013.06.14.) N46°52'46.7" E17°39'18.1" 153 tszfm. (9171.2)

Fent közölt adata a kistájra új.

Budai-hegyek

Pest megye, Páty, Nagy-Kopasz (leg. & det.: P. Erzberger) (2001.04.16.) 520 tszfm. (8479.1)

A Budai-hegyekből ERZBERGER (1998) közli korábbi adatait.

Pilisi-hegyek

Pest megye, Csobánka, *Quercus* lábán, (leg. & det.: P. Erzberger) (2012.04.16.) (8379.4)

A korábbi adatát szintén Csobánka környékéről Erzberger közli (ERZBERGER 1998).

Visegrádi-hegység

Pest megye, Pomáz, (leg. & det.: P. Erzberger) (2009.08.10.) N47°40'27.5" E18°59'15.4" 480 tszfm. (8379.2)

Pest megye, Pomáz, Salabasina-árok (leg. & det.: P. Erzberger) (2013.05.18.) N47°41'06.8" E18°57'19.5" 420 tszfm. (8379.2)

Pest megye, Pomáz, Tólak (leg.: P. Erzberger, Németh Cs.; det.: P. Erzberger) (2013.05.16.) N47.67320° E18.97837° 294 tszfm. (8379.2)

Fent közölt adatai a kistájra újak.

Nyugati-Gerecse

Komárom-Esztergom megye, Agostyán, az arborétum kerítésén kívül, patak közelében, korhadat fatuskón, 2 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2006.03.30.) N47°39'21.4" E18°25'13.3" 316 tszfm. (8376.2)

Komárom-Esztergom megye, Tardos, Öreg-Kovács-hegy és Gyenyiszka között, *Quercus* lábán és holt fán, 10 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.02.07.) N47°39'25.4" E18°25'26.3" 350 tszfm. (8376.2)

A Nyugati-Gerecséből Szűcs (2007) közöl néhány korábbi előfordulást Dunaalmás és Szomód környékéről.

Gerecsei-kismedencék

Komárom-Esztergom megye, Süttő, Primás-lejtő, turistaút mentén, korhadat tuskón, 1 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2011.08.06.) N47°40'56.5" E18°28'22.8" 467 tszfm. (8376.2)

Komárom-Esztergom megye, Süttő, Primás-lejtő, turistaút mentén, korhadat fenyőtuskón, mellette: *Hypnum cupressiforme*, 2 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2011.08.06.) N47°40'59.2" E18°28'25.3" 464 tszfm. (8376.2)

A Gerecsei-kismedencékre új.

Központi-Gerecse

Komárom-Esztergom megye, Lábatlan, Domoszló, turistaút mentén, *Quercus petraea* tövén, kb. 30 cm² (leg. & det.: Szűcs P.) (2011.08.06.) N47°42'37.4" E18°29'58.6" 396 tszfm. (8276.4)

Komárom-Esztergom megye, Lábatlan, Domoszló alatt, turistaút mentén, *Quercus petraea*-k tövén, több ponton (leg. & det.: Szűcs P.) (2011.08.06.) N47°42'31.1" E18°30'10.8" 425 tszfm. (8277.3)

Komárom-Esztergom megye, Nyergesújfalu, Pisznice, *Quercus petraea* tövén (leg.: Szűcs P., Németh Cs., Schmidt D.; det.: Szűcs P.) (2011.12.26.) N47°41'37.9" E18°30'16.5" 448 tszfm. (8377.1)

Komárom-Esztergom megye, Nyergesújfalu, Vízválasztó (a Pisznice és a Kis-Gerecse között), korhadat fatuskón (leg.: Szűcs P., Németh Cs., Schmidt D.; det.: Szűcs P.) (2011.12.26.) N47°41'27.0" E18°30'14.4" 402 tszfm. (8377.1)

A Központi-Gerecse kistájáról NÉMETH (2009) közli két, Héreg közeli előfordulását.

Közép-Nyírség

Szabolcs-Szatmár megye, Baktalórántháza, Baktai-erdő, erdei út szélén, kidőlt és korhadat *Betula pendula* kérgén (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.05.07.) N47°58'51.97" E22°03'28.2" 139 tszfm. (8098.1)

Szabolcs-Szatmár megye, Nyíregyháza (Sóstó), az állatkert mellett, idősebb tölgyesben, *Quercus kérgén*, fejmagasságban (leg. & det.: Szűcs P.) (2010.04.07.) N48°00'04.2" E21°43'21.3" 112 tszfm. (7996.3)

Korábbi nyírségi előfordulásai Jakab Gusztáv gyűjtésein alapulnak, melyeket ERZBERGER (1998) közölt.

Soproni-hegység

Győr-Moson-Sopron megye, Sopron (Bánfalva), Madár-árok, lucos peremén, korhadtt fenyő tuskón (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.09.21.) N47°40'08.4" E16°32'24.4" 361 tszfm. (8365.1)

Győr-Moson-Sopron megye, Sopron (Újhermes), Vörös-bérc és Asztalfő között, az államhatár közelében, bükkösben, holt faanyagban (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.11.09.) N47°39'39.1" E16°25'56.6" 549 tszfm. (8364.2)

Győr-Moson-Sopron megye, Sopron (Újhermes), Vörös-bérc és Asztalfő között, műút közelében, bükkösben, *Larix decidua* lábán (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.11.09.) N47°39'49.3" E16°25'48.6" 520 tszfm. (8364.2)

A Soproni-hegységből SZÖVÉNYI és mtsai (2001) közlik első előfordulását.

Kiskunsági-homokhát

Pest megye, Táborfalva, lőszerraktár mellett, telepített fenyvesben, erősen korhadtt *Pinus* korhadékon (leg. & det.: Szűcs P.) (2009.12.31.) N47°03'47.1" E19°26'43.6" 127 tszfm. (8982.2)

Fenti lelőhelye mind a Kiskunsági-homokhát kistájra, mind a Duna-Tisza közti síkvidék középtájra új. Az Alföld nagytájáról a Maros-Körös közéből és a Nyírségből ismert (ERZBERGER 1998).

Felső-Kemeneshát

Vas megye, Nádasd, Nádasdi-erdő, a Bakterházi allétól D-re, kb. 100 m-re, korhadtt fatuskón (leg. & det.: Szűcs P.) (2010.10.14.) N46°54'56.3" E16°36'11.6" 260 tszfm. (9065.4)

A taxon előfordulása a Felső-Kemeneshát kistájra, valamint a Kemeneshát középtájra új. A növényföldrajzi értelemben vett „Őrségből” sincs korábbi irodalmi adata (vö. PAPP és RAJCY 1996, ÓDOR et al. 2002, SZÜCS 2009).

Megvitatás

A *Dicranum tauricum* lombosmoha hazánkban terjedőben van, mely tendenciát megerősíteni látszanak jelen írásban közölt újabb előfordulásai is. Ezen új lokalitások nagyjából olyan tájegységekhez köthetőek, ahonnan korábbról nem voltak adatai a fajnak. Eddig főleg domb- és hegyvidéki területekről volt ismert, így aktuális alföldi adatai új adalékokat szolgáltatnak a mohataxon élőhelyi igényeinek pontosabb ismeretéhez. Hazai expanziója összhangban van a Közép- és Kelet-Európában másutt is tapasztalt hasonló tendenciákkal (STEBEL et al. 2012).

Jelenlegi tudásunk alapján is bizonyosnak látszik, hogy a moha hazánkban mára már széles körben elterjedt, mérsékelt gyakori fajjá vált és a hazai előfordulásaival kapcsolatos adathiányok részben az alulkutatottságra vezethetők vissza. Másrészt viszont az egyre nagyobb területeket érintő aktuális terepi kutatások azt is mutatják, hogy míg egyes tájegységeken viszonylag gyakorinak mondható (pl. Vértes), addig más területekről a széleskörű és célzott terepbejárások ellenére is csak szórványosan vagy egyáltalán nem került elő (pl. Bakony legnagyobb része, Balaton-felvidék legnagyobb része, Keszthelyi-hegység).

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk PAPP BEÁTÁNAK és PÓCS TAMÁSNAK a kézirathoz fűzött észrevételeikért, PÉNZESNÉ KÓNYA ERIKÁNAK a korábbi bükki adatok megosztásáért, BARINA ZOLTÁNNAK és SCHMIDT DÁVIDNAK a terepi közreműködésükért. Az első szerző munkája a TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0004 számú projekt támogatásával valósult meg.

IRODALOM – REFERENCES

- BOROS, Á., VAJDA, L. 1970: Für die Flora Ungarns neue und interessante Moose V. *Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici* 62: 149–152.
- DÖVÉNYI Z. (szerk.) 2010: *Magyarország kistájainak katasztere*. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 876 pp.
- ERZBERGER, P. 1998: Distribution of *Dicranum viride* and *Dicranum tauricum* in Hungary. *Studia Botanica Hungarica* 29: 35–47.
- NÉMETH Cs. 2009: Adatok a *Dicranum tauricum* SAPJEGIN hazai elterjedéséhez. *Flora Pannonica* 7: 51–55.
- ÓDOR P., SZURDOKI E., TÓTH Z. 2002: Az Őrség és a Vendvidék főbb élőhelyeinek mohavegetációja és flórája. *Kanitzia* 10: 15–60.
- PAPP B., ÓDOR P. 1996: Zöld seprómoha (*Dicranum viride*) (Fajmegőrzési tervek). Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Természetvédelmi Hivatal, Budapest, 23 pp.
- PAPP B., RAJCY M. 1996: Az Őrség mohafiórája, a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára Mohaherbáriuma alapján. In: *Az Őrségi Tájvédelmi Körzet Természeti Képe II.* (szerk.: VIG K.). *Savaria a Vas megyei Múzeumok Értesítője* 23(2): 275–295.
- PAPP, B., ERZBERGER, P., ÓDOR, P., HOCK, Zs., SZÖVÉNYI, P., SZURDOKI, E., TÓTH, Z. 2010: Updated checklist and Red List of Hungarian Bryophytes. *Studia Botanica Hungarica* 41: 31–59.
- PÉNZESNÉ KÓNYA E., ORBÁN S. 2000: A Bükki-hegység radiolarit alapkőzetű területeinek mohafiórája II. *Kitaibelia* 5(1): 125–130.
- SMITH, A. J. E. 2004: *The mossflora of Britain and Ireland*. Cambridge University Press, Cambridge, 1012 pp.
- STEBEL, A., VIRCHENKO, V. M., PLAŠEK, V., OCHYRA, R., BEDNAREK-OCHYRA, H. 2012: Range extension of *Orthodicranum tauricum* (Bryophyta, Dicranaceae) in Central-East Europe. *Polish Botanical Journal* 57(1): 119–128.
- SZÖVÉNYI P., GALAMBOS I., HOCK Zs. 2001: A Soproni-hegység mohafiórája. *Tilia* 10: 5–180.
- SZÜCS P. 2007: Dunaalmás és Neszmély környékének mohafiórája. *Botanikai Közlemények* 94(1-2): 91–115.
- SZÜCS P. 2009: Mohaflorisztikai vizsgálatok az Őrség területén. *Praenorica, Folia Historico-Naturalia* 11: 13–48.
- SZÜCS P. 2010: A Naszály mohafiórája. In: *A Naszály természetrajza* (szerk.: TIMÁR G., PINTÉR B.). Rosalia 5. kötet, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, Budapest, pp. 177–216.

DATA ON THE DISTRIBUTION OF *DICRANUM TAURICUM* SAPIJEGIN IN HUNGARY II.

P. Szűcs¹, Cs. Németh² and P. Erzberger³

¹University of West Hungary, Environmental and Soil Science Institution,
Sopron, Bajcsy-Zsilinszky Str. 4., H-9400, Hungary; e-mail: aduncus3@gmail.hu

²Komárom, Jedlik Á. Str. 3/c., H-2900, Hungary; e-mail: nemetsaba@gmail.com

³Berlin, Belziger Str. 37, D-10823, Germany; e-mail: erzberger.peter@googlemail.com

Accepted: 16 April 2013

Keywords: expanding species, new occurrences, bryophyte floristic

In this paper new data of *Dicranum tauricum* in Hungary based on the authors' collections between 2006 and 2013 are presented. The 42 recently discovered occurrences are assigned to 19 geographical units. 17 of them are reported for the first time from the given microregions (Gerecsei-kismedencék, Dél-Mezőföld, Pápai-Bakonyalja, Óreg-Bakony, Keleti-Bakony, Balaton-felvidék és kismedencéi, Visegrádi-hegység, Kab-hegy-Agár-tető-csoport, Kiskunsági-homokhát and Felső-Kemeneshát) while 3 of them are new to the corresponding midleregions (Mezőföld, Duna-Tisza-közi síkvidék, Kemeneshát). The new records are further evidence that the taxon is spreading and becoming moderately common in Hungary.